

Húsvéti bál

Letölthető:

[[PDF formátumban](#)] [[EPUB formátumban](#)]

Ezen a délután korán befejeződött a bikaviadal, ám az előkelőségek még egy darabig a Községháza erkélyén maradtak és a langaléta sihedereket nézték, akik oly nagy buzgalommal mártogatták szandáljukat a csillogó vérbe, hogy a lányokra kacsintani is elfelejtettek. Nemhiába tartja azt a szóbeszéd, hogy a döglött bika vérével itatott szandál nem kopik el. Ha pedig a bika vére a torreádoréval vegyül, a belémerített cipő a világvégéig elnyúhetetlen lesz. Meglett családapák bizonygatják: ők bizony máig is azt a cipőt hordják, amelyet Chepa del Escorial vérében áztattak meg, noha annak már húszegynehány éve. Még a Köztársaság idején döfte agyon egy tarka bika, akárcsak ma szegény Horchatero Chicót.

A fiúk és a lányok még külön-külön sétálgatnak és csak az innensők közelednek egymáshoz vágyakozó, kíváncsi szemmel. A zenekar lassacskán összeverődik, rázendít a bált megnyitó pasodoblére, s akkor, mintha varázspálca intene, a lányok táncra perdülnek egymással. Vállukat ringatják, sasszét lépnek, kecsesen forognak. A vásártér fölé illatfelhő emelkedik, kölni és majolika illat. A vakmerőbb legények közül néhányan hozzájuk sodródnak, megbontják a lánypárokat; az édes bizonytalanság röpke pillanatai ezek a párválasztás szívdobogtató izgalmával. A legények szája sarkában cigarettacsutka fityeg, kezükben kurtácska sipkát tartanak, hallgatagon, méltósággal ropják a táncot, miközben óvatosan fogják a lány derekát és lopott pillantásokat vetnek rá. A szomszéd falubeliek rendszerint a merészebbek, velük könnyű szóba elegyedni.

– Tudja-e, kislány, hogy csuda jól táncol?

A lány mosolyog.

– Eridjen már! Hiszen én csak arra lépek, amerre maga megy.

A legény hetykén kidülleszti a mellét, a lány szemét keresi, de az riadt nyúlként menekül tőle.

– Hogy hívják? – kérdi a legény.

– Ejnye, de kíváncsi!

És hiába erősködik a fiú, mindig ezt kapja válaszul, végül már esdeklő szemmel kéri, hogy mondaná meg.

– Nem vagyok én kíváncsi...

– Akkor meg minek kérdi?

– Kérdem, hogy a nevéen szólíthassam. Hát nem árulja el?

A zenekar már keringőt játszik, ők ketten szinte repülnek a hullámzó dallamra.

– Miért ne mondanám meg? – szól a lány. – Paquitának hívnak.

Vallomása után picit elpirul, a fejét is elfordítja.

– Ez keringő, nem hallja? Ne szorongasson úgy...

A keringőt pasodoble követi, a pasodoblét másik keringő. Közben valamennyiük számára nagy örömet okoz egy-egy szagztatott, fecskeszárnyalású fox.

Lassacskán ellankadnak a párok, a lányok kedves grimaszokat vágnak, ha rövid pillanatokra megpihennek, bevallják, bizony elfáradtak. De ma táncolni kell, ma vidámnak kell lenni, ma van a húsvéti bál, ilyenkor szégyen lenne petrezselymet árulni. A széles vásártéren már bombostűt se lehet elejteni, aki csak él és egészséges mind idegyűlik a faluból, a padokon, balkonokon, kerítések hegyiben, mindenütt emberek. Lépni, de még lélegzetet venni se könnyű. Az öregek a kerítés tövében lócára telepednek, vizsla szemmel figyelik a lányokat és mindegyiket megszólják. Valahol szerencseárus kiabál: „Próba-szerencse! Egy hatos az ára!” Réztrombiták harsognak: „Itt a cirkusz, a madridi cirkusz! Csak egy napig a madridi cirkusz!” A félszemű fánkáros károgó hangon süteményeit kínálja: „Friss, ropogós... Friss, ropogós...” Egy kacska koldus pipaszár lábszárait mutogatja a riadtan álmélkodó gyülekezetnek és reszkető kézzel nyújtja kalapját az adakozóknak.

Mikorra már a délután szürkülik, sorra felgyúlnak a pislogó lampionok, tűzijáték puffan és a mulatozók fülsiketítő éljenzését a Kasztyenyettes Spanyolország vérpezsdítő dallama kíséri. De hirtelen, mintha csoda történne, elhalkul a lárma, a fullasztó csöndben tisztán hallják a pórul járt Horchatero Chico fájdalmas nyögését, aki félholtan hanykolódik a Községházán. A sovány bőrsezlont síró parasztok állják körül meg a vén doktor. Azt mondja, már reménytelen.

Kinn, a jókedv piros, zöld fényecskéi ismét fellobbannak. Folytatódik a tánc, folytatódnak a tréfálkozások. Fogai közt félig rágott birkacombbal kóbor kutya sündörög a topogó lábak között és a fővárosból leutazott két zsebmetsző egymásnak falazva dolgozik a Café Madrileño-ban.

A legény már keményebben fogja a lányt, bizalmasan suttog a fülébe.

– Én nem idevalósi vagyok. Colladóból ruccantam át...

Paquita lecsukja hosszú pilláit, mint egy hercegnő, kacérkodik.

– Huh, micsoda iszákos népség lakik arrafelé!

– Hát – röstelkedik a legény –, az meg lehet. De azok csak a falurosszai...

– Hát, én nem is mondtam, hogy maga... – évődik a lány kacarászva.

Amott, a parókia előtt, a süldőlánycok körbeállnak, vékony karocskájukból láncot fűznek és nagyokat nevetve csípős dalocskákat énekelnek. De a rátarti rekruták még itt is hazafias marsokat fújnak, az még a kisebbik baj, hogy gyalogosok, amiből tucatnyi jut egy markolásra, hanem ott hibázik, hogy éktelenül hamisan fújják. Egy tenyérbemászó képű siheder ezt közli is velük, azután felkötö a nyúlcipőt.

Amint a vásártérre leszáll az est, a legény kérdezősködése is csintalanabb.

– Mondja kislány, van-e már vőlegénye?

– Aztán mit érdekli az magát? – nyelvel a lány, és piros száját egyszer biggyeszti, másszor édesen csücsöríti.

Egy hordó tetején valami részeg prédikál, de senki se figyel rá. Túl a vásártéren

már az éjszaka fűszagú szele suhintja végig a vargabetűs utcácskákat.

Hanem egyszerre mindenki fülelni kezd, szájról-szájra röppen a szomorú suttogás, hogy megkondult a lélekharang a toronyban. A nagy zsilvajban hallani sem lehet.

Horchatero Chico, aki Colmenasban született és nőtlen volt és huszonnégy esztendősi daliás legény, szegény Horchatero Chico kilehelte a lelkét.

– Aztán – kérdezi a legény –nem keverem hírbe, hogy egész este magával táncolok?

A lány nem szól, csak gyöngyözően felkacag, hozzásimul. A legény zavarba jön, nagyokat nyel és lopva az öregek felé pislant, ahol már bújik is össze néhány feketekendős fej. Hej, ravaszak az öregek, mindent észrevesznek!

A legény a bajuszát gyömködi és kinyögi végre:

– Akkor hát, megengedi, hogy... tegezzek?...

Azután éjfelet üt a harang, hazaszélednek a mulatozók, a zenekar is felcihelődik, de még sokáig, sokáig víg dalolás járja az utcákon. A párocska egy homályos szögletbe bújik, ahol olyan gyönyörűséggel ölelgetik egymást, mint a faliszőnyegek butácska pásztorfiúi és pásztorlánykái.

Elcsattan egy csók és álmos denevér röppen el a sátrak lobogó ponyvái felett.

TABÁK ANDRÁS FORDÍTÁSA

* Camilo José Cela (1916-2002) jelentős huszadik századi spanyol prózaíró. Regényeit, novelláit sok nyelvre lefordították, magyarul eddig három novellája jelent meg. A *Falusi bál* gallego életkép a falusi tárgyú *Gallego és bandája* című 1956-ban megjelent novelláskötetéből. [\[vissza\]](#)
